

визначає санкції за невиконання та порушення мовного законодавства. Міжнародна співпраця має полягати в поширенні та популяризації української мови, насамперед у тих країнах, де є потужні українські діаспори.

Мовна політика України не має бути політикою «примусу» чи «насадження», а політикою «необхідності» та «професійної перспективи» (державні установи, освіта, діловодство, судочинство) і, звичайно, «економічної вигоди» (ЗМІ, шоу-бізнес, реклама, кіноіндустрія, книгодрукування).

Миронюк Карина Віталіївна,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
навчально-наукового інституту № 1

Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: Юлдашева Світлана

Анатоліївна, професор кафедри правничої
лінгвістики Національної академії

внутрішніх справ, кандидат філологічних
наук, доцент

УКРАЇНЬСКА МОВА: РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ

Мова є найяскравішою ознакою етносу, його духовності, культури і необхідною умовою його існування. У мові проявляється душа народу, його світогляд, його теперішнє, минуле і майбутнє. Мова – берегиня історичної пам'яті народу. Як першоелемент літератури, словесного мистецтва вона є джерелом національно значущих знань, які надають народу сили і насаги на його шляхах успішної реалізації пізнавальних, виховних та усіх державотворчих завдань. Саме з вивчення мови починається пізнання світу, свого народу, його духовності. Звідси бере початок національно-патріотичне виховання.

У гармонізації поліетнічного українського суспільства провідне місце посідає мовна політика держави, оскільки мова найбільш яскраво виражає сутність етносу, його культуру, служить інформаційно багатим засобом спілкування між громадянами, свідчить про їх духовну готовність, моральну відповідальність та емоційну налаштованість творити національну державність.

Рідна мова здебільшого материнська. Через неї самостверджується і самореалізується особистість, найбільш повно задовольняються її культурно-духовні потреби. Оволодіння рідною мовою розширює світогляд, розвиває чуття слова. Вона втілює в собі культурну ідентичність народу, стаючи потужним двигуном його

духовності. Мовне середовище з перших років життя формує національно-культурні особливості сприйняття світу, усвідомлення людиною своєї національної приналежності. Вона виховує міжнаціональну тактовність і справжній патріотизм, демократизує освіту, наповнює її гуманістичним змістом, розвиває у громадян особисту духовну культуру.

Як будівничий незалежної України наша мова зріє, мужніє і розвивається. І.Огієнко наголошував: «...народ, що не має соборної літературної мови, звичайно не є закінчена свідома нація і щастя бути державним не знає; такий народ і політично не сильний». Мова виступає важливою консолідуючою в державі силою, бо виконує суспільно-політичні функції: об'єднавчу, націєтворчу. Тому й мовні проблеми упродовж віків розглядались у суспільно-політичній площині [2, с. 3].

Історичний аспект мовно-національного розвитку в Україні при дослідженні сучасних соціолінгвістичних проблем української мови необхідний з огляду того, що процес впровадження її в усі, без винятку, сфери суспільного побутування у країні наштовхується на перешкоди як об'єктивного, так і суб'єктивного характеру. Це пов'язане з особливостями функціонування національної мови в умовах століттями пригнобленого українського народу, в умовах бездержавності, винародовлення збоку сусідніх імперій, застосування ними політики лінгво- і етноциду (зросійщення, колонізації, мадяризації, румунізації). Такий стан справ культурно-духовного і мовно-національного розвитку не міг не відбитися на якостях національного менталітету, рівні національної самосвідомості, державотворчій активності значної частини українців. Втративши визначальні соціальні орієнтири, особливо ті, що консолідують спільноту в народ, націю, спроможну ефективно розв'язувати нагальні завдання економічно-суспільного, культурно-духовного плану, мільйони етнічних українців зденаціоналізувалися і русифікувалися.

У морально-духовному відродженні українського народу, в формуванні його в повноцінну політичну націю, в гармонізації міжнаціональних відносин в країні значення і роль української мови як державної — надзвичайно вагома. Через це й донині не вщухають дискусії, гостра полеміка між представниками різних суспільно-політичних спрямувань навколо мовної проблеми, зокрема шляхів і форми подальшого утвердження української мови, її функціональних обсягів в усіх сферах державно-управлінської, оборонно-армійської, економічно-бізнесової, спортивної, мас-медійної, побутово-комунікативної діяльності наших громадян [1, с. 4].

Отже, українська мова перетворилась у повноцінний компонент соціальної структури українського суспільства, стала органічним складником культурно-інформаційного простору держави, стала потужним етнодержавотворчим фактором, органічно входить як державна мова у сферу офіційно-ділового, наукового, виробничо-професійного і, що важливо, побутового вживання. Необхідною умовою утвердження української мови як державної і перетворення її в повновартісний засіб комунікацій в суспільстві, духовно-консолідуєчий фактор українського народу виступає соціально-економічне процвітання держави – основа формування національної гідності, національно-мовної свідомості.

Список використаних джерел

1. Ткаченко О. Проблема мовної стійкості та її джерел. Мовознавство, 1990. № 4. С. 4.
2. Кочерган М. Мова як символ національної солідарності. Мовознавство. 2003. №1. С. 3.
3. Погрібний А. Розмови про наболіле, або Якби ми вчилися там, як треба... К., 2000. С. 140.
4. Дзюба І. Бо то не просто мова, звуки... Літературна Україна. С. 71.

Мовчан Дарина Миколаївна,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
навчально-наукового інституту № 1

Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: Ялова Оксана

Володимирівна, доцент кафедри правничої
лінгвістики Національної академії
внутрішніх справ, кандидат юридичних
наук, доцент

МІСЦЕ ГУЦУЛЬСЬКОГО ДІАЛЕКТУ В УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРНІЙ МОВІ ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ

У сучасних умовах розвитку мови, мода на діалекти повертається. Діалект – це мовна одиниця, що характерна для певної території. Діалекти застосовують, щоб показати колорит різних куточків України, передати багатство й розмаїття української мови. Скарби народної творчості-говірки, осучаснюють у мистецтві, особливо в літературі. Неабиякої уваги заслуговує гуцульський діалект. Його використання в літературі реалізує художні функції в художньому творі, додає особливих лексичних рис, оригінальних